

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ**ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ****ΕΚΘΕΣΗ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ
«Τουριστικά Πλοία και άλλες διατάξεις»****I. Γενικές παρατηρήσεις**

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νσχ, όπως διαμορφώθηκε από την Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, αποτελείται από τέσσερα Μέρη και 40 άρθρα.

Συμφώνως προς την Αιτιολογική Έκθεση, με τις διατάξεις του Πρώτου Μέρους του προτεινόμενου Νσχ, το οποίο αποτελείται από οκτώ (8) Κεφάλαια (άρθρα 1-16), επιχειρείται η συνολική αναμόρφωση του πλαισίου δραστηριοποίησης των τουριστικών πλοίων.

Συγκεκριμένως, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρο 1) προσδιορίζεται η έννοια των όρων οι οποίοι είναι απαραίτητοι για την εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' (άρθρο 2) προβλέπεται η δημιουργία ηλεκτρονικού «Μητρώου τουριστικών πλοίων και μικρών σκαφών» στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, με σκοπό την καταχώριση του συνόλου των στοιχείων τα οποία απαιτούνται από τις αρμόδιες φορολογικές, τελωνειακές και ελεγκτικές υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών και από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου. Μεταξύ άλλων, ορίζονται οι κατηγορίες των πλοίων που εγγράφονται στο εν λόγω μητρώο και τα στοιχεία τα οποία καταχωρίζονται σε αυτό, και ρυθμίζονται σχετικά θέματα.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' (άρθρα 3-9), μεταξύ άλλων, τίθενται οι όροι και οι προϋποθέσεις εκμετάλλευσης των επαγγελματικών πλοίων αναψυχής για την οποία απαιτείται εφεξής βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας

της Φορολογικής Διοίκησης και καταχώριση των στοιχείων του πλοίου στο Μητρώο του άρθρου 2 του παρόντος (άρθρο 3). Η προτεινόμενη διαδικασία αντικαθιστά την έκδοση και θεώρηση της επαγγελματικής άδειας του ν. 2743/1999 «Πλοία αναψυχής και άλλες διατάξεις», οι σχετικές διατάξεις του οποίου καταργούνται δια του παρόντος. Περαιτέρω, καθορίζεται ο ελάχιστος αριθμός ημερών ναύλωσης ανά κατηγορία πλοίου και ο τρόπος υπολογισμού του (άρθρο 4), και θεσπίζεται η δυνατότητα παροπλισμού επαγγελματικού πλοίου αναψυχής για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (άρθρο 5). Ρυθμίζονται θέματα τα οποία αφορούν την κατάσχεση επαγγελματικού πλοίου αναψυχής (άρθρο 6), θεσπίζεται η υποχρέωση εφοδιασμού των επαγγελματικών και ιδιωτικών πλοίων αναψυχής, εφόσον είναι ναυλωμένα, με αντίγραφα των αντίστοιχων ναυλοσυμφώνων και καταστάσεων επιβαινόντων (άρθρο 7), και ρυθμίζονται θέματα στελέχωσης των επαγγελματικών πλοίων αναψυχής (άρθρο 8). Επίσης, μεταξύ άλλων, εισάγονται ρυθμίσεις που αφορούν τη διαδικασία μετακίνησης επαγγελματικού πλοίου αναψυχής το οποίο έχει υποστεί βλάβη, τη δυνατότητα χρησιμοποίησής του από τον πλοιοκτήτη ή τον εφοπλιστή για την προσωπική τους αναψυχή υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις, καθώς και τη δυνατότητα επιβατηγών τουριστικών πλοίων περιορισμένης μεταφορικής ικανότητας να δραστηριοποιούνται με σύμβαση ολικής ναύλωσης, υπαγόμενα στις διατάξεις του παρόντος (άρθρο 9).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' (άρθρα 10-11) ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τα ιδιωτικά πλοία αναψυχής. Μεταξύ άλλων, θεσπίζεται η υποχρέωση εφοδιασμού τους με Δελτίο Κίνησης Πλοίου Αναψυχής (ΔΕ.Κ.Π.Α.), προβλέπεται η δυνατότητα εκναύλωσής τους υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις, και ορίζεται ότι στην περίπτωση αυτή δεν απαλλάσσονται από τους φόρους, τους δασμούς ή τις επιβαρύνσεις που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία για τα επαγγελματικά πλοία αναψυχής (άρθρο 10). Επίσης, ορίζεται ότι τα εν λόγω πλοία δεν υπόκεινται σε υποχρέωση για οργανική σύνθεση πληρώματος, ενώ σε περίπτωση εκναύλωσής τους εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 8 του παρόντος για τη στελέχωση επαγγελματικών πλοίων αναψυχής (άρθρο 11).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ε' (άρθρο 12) τίθενται οι όροι και οι προϋποθέσεις δραστηριοποίησης των επαγγελματικών τουριστικών ημερόπλοιων.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ' (άρθρο 13) θεσπίζονται κυρώσεις για την παραβίαση των διατάξεων που διέπουν την εκναύλωση των επαγγελματικών και ιδιωτικών πλοίων αναψυχής.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ζ' (άρθρα 14-15) εισάγονται τελικές και μεταβατικές διατάξεις, με τις οποίες προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η απαλλαγή από τη φορολόγηση των χαρακτηρισμένων ως ναυταθλητικών σκαφών

και η κατάργηση της ατομικής ερασιτεχνικής άδειας αλιείας και της υποχρέωσης εφοδιασμού του σκάφους ή των επιβαινόντων σε αυτό με αντίστοιχη ερασιτεχνική άδεια για τη διενέργεια θαλάσσιας αλιείας, υπό την επιφύλαξη των απαγορεύσεων και περιορισμών της ισχύουσας νομοθεσίας. Επίσης, ρυθμίζονται θέματα σχετικώς με την υποχρέωση ασφάλισης των πλοίων αναψυχής, των επιβατηγών πλοίων και των μικρών σκαφών συγκεκριμένης χωρητικότητας, ή άλλων θαλάσσιων μέσων τα οποία θεωρούνται ταχύπλοα σκάφη, καθώς και ο τρόπος υπολογισμού της φορολογητέας αξίας των επαγγελματικών πλοίων αναψυχής (άρθρο 14). Περαιτέρω, τίθενται μεταβατικές διατάξεις για την ομαλή μετάβαση από το καθεστώς της αδειοδότησης του καταργούμενου ν. 2743/1999 στο νέο καθεστώς, το οποίο εισάγεται δια του προτεινόμενου Νσχ, διά της καταχώρισης των στοιχείων των εν λόγω πλοίων στο Μητρώο του άρθρου 2 του παρόντος.

Τέλος, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Η' (άρθρο 16) ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, ζητήματα που αφορούν την επέκταση του χρονικού διαστήματος, μετά την πάροδο του οποίου λύεται αυτοδικαίως η Ναυτιλιακή Εταιρεία Πλοίων Αναψυχής (Ν.Ε.Π.Α.), την κατάργηση της υποχρέωσης εφοδιασμού με ναυτολόγιο για όσα πλοία αναψυχής δεν υπόκεινται σε υποχρέωση στελέχωσης, και τη χρηματοδοτική μίσθωση επαγγελματικών και ιδιωτικών πλοίων αναψυχής (άρθρο 16).

Με τις διατάξεις του Δευτέρου Μέρους (άρθρα 17-23) εισάγονται ρυθμίσεις που αφορούν τη συγχώνευση του Οίκου Ναύτου με το Γραφείο Ευρέσεως Ναυτικής Εργασίας (Γ.Ε.Ν.Ε.). Συγκεκριμένως, προβλέπεται η σύσταση ΝΠΔΔ υπό την επωνυμία «Οίκος Ναύτου – Ναυτική Εργασία» (Ο.Ν.Ν.Ε.), στο οποίο συγχωνεύονται τα αντίστοιχα νομικά πρόσωπα (άρθρο 17), ορίζονται ο σκοπός (άρθρο 18), η διοίκηση (άρθρο 19) και οι πόροι του νέου ΝΠΔΔ (άρθρο 20), και ρυθμίζεται η μεταβίβαση της περιουσίας, των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των συγχωνευόμενων νομικών προσώπων (άρθρο 21) και η μεταφορά του προσωπικού τους στον Ο.Ν.Ν.Ε. (άρθρο 22). Προβλέπονται, επίσης, μεταβατικές διατάξεις για την ομαλή λειτουργία των συγχωνευόμενων νομικών προσώπων μέχρι την έναρξη λειτουργίας του Ο.Ν.Ν.Ε. (άρθρο 23).

Με τις διατάξεις του Τρίτου Μέρους (άρθρα 24-38) εισάγονται ρυθμίσεις που αφορούν την προστασία των ανάπηρων ναυτικών (άρθρο 24), τη διασφάλιση της αδιάλειπτης ακτοπλοϊκής σύνδεσης μεταξύ των ηπειρωτικών και των νησιωτικών λιμένων σε περίπτωση διακοπής της τακτικής συγκοινωνίας για λόγους που δεν οφείλονται σε ανωτέρα βία ή απαγόρευση απόπλου (άρθρο 25) και τη διαδικασία τοποθέτησης Αξιωματικών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. σε θέσεις αυξημένης ευθύνης (άρθρο 26). Απλοποιούνται, επίσης, οι διαδικασίες αδειοδότησης για την τοποθέτηση πλωτών εξεδρών στη θάλασσα, χωρίς επέμβαση στον αιγιαλό (άρθρο 27), εκσυγχρονίζεται η ισχύουσα νομο-

θεσία ως προς τα δικαιώματα των επιβατών στη θαλάσσια μεταφορά (άρθρο 28), εξομοιώνονται προς τα ελληνικά πλοία, ως προς τα «φαρικά» τέλη, τα πλοία με σημαία τρίτων χωρών τα οποία εκτελούν περιηγητικούς πλόες (άρθρο 29), και καθορίζονται οι ενέργειες της αρμόδιας Λιμενικής ή Προξενικής Αρχής σε περίπτωση ασθένειας ή τραυματισμού ναυτικού (άρθρο 30). Περαιτέρω, ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν την εκπαίδευση των αξιωματικών του Εμπορικού Ναυτικού (άρθρο 31), τη διαδικασία ονοματοδοσίας εμπορικών λιμένων (άρθρο 32), τις προϋποθέσεις κατάταξης των Υπαξιωματικών Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και των Λιμενοφυλάκων (άρθρο 33), και το προσωπικό της Πλοηγικής Υπηρεσίας (άρθρο 34), ενώ προβλέπεται η κάλυψη των δαπανών τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών του Παγκόσμιου Ναυτιλιακού Συστήματος Κινδύνου και Ασφάλειας (G.M.D.S.S.) από πιστώσεις του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου (άρθρο 35). Επίσης, ορίζεται η τριετία ως μέγιστο όριο παραμονής σε θέση Διευθυντή Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Αιγαίου ή Προϊσταμένου Λιμενικής Αρχής (άρθρο 36), προβλέπεται η καταβολή οδοιπορικών εξόδων στα στελέχη Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., εφόσον μετακινούνται στο εσωτερικό ή το εξωτερικό με πρωτοβουλία της Υπηρεσίας (άρθρο 37), και ρυθμίζεται η σύσταση, οργάνωση και στελέχωση των Κλιμακίων Ειδικών Αποστολών Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (άρθρο 38).

Τέλος, στο Τέταρτο Μέρος (άρθρα 39-40) περιλαμβάνονται οι καταργούμενες δια του παρόντος διατάξεις (άρθρο 39) και ορίζεται η έναρξη ισχύος του (άρθρο 40).

II. Παρατηρήσεις επί των επί μέρους άρθρων του Νοχ

1. Επί του άρθρου 1 περ. ι

Για λόγους σαφήνειας και εφαρμογής της διάταξης, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να προσδιορισθεί περαιτέρω η έννοια του όρου «ναυτική ικανότητα και εμπειρία».

2. Επί των άρθρων 3 παρ. 1 και 12 παρ. 1

Στις προτεινόμενες διατάξεις ορίζεται ότι για την εκμετάλλευση επαγγελματικού πλοίου αναψυχής και επαγγελματικού τουριστικού ημερόπλοιου απαιτείται: α) βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης και β) καταχώριση των στοιχείων του πλοίου στο Μητρώο του άρθρου 2.

Εν προκειμένω θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να διευκρινισθεί το είδος της απαιτούμενης βεβαίωσης της αρμόδιας υπηρεσίας της Φορολογικής Διοίκησης, όπως, π.χ., βεβαίωση έναρξης εργασιών με αντικείμενο την εκμετάλλευση επαγγελματικών πλοίων αναψυχής.

3. Επί του άρθρου 3 παρ. 5.6 και γ

Με την προτεινόμενη διάταξη της παρ. β του παρόντος ορίζεται, μεταξύ

άλλων, ότι «Δικαίωμα εκναύλωσης έχουν επίσης οι ναυλομεσίτες (...)». Περαιτέρω με την προτεινόμενη διάταξη της παρ. γ ορίζεται ότι «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Τουρισμού, και Ναυτιλίας και Αιγαίου καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας ναυλομεσιτικών γραφείων και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια».

Σχετικώς παρατηρείται ότι, «στο άρθρο 43 παρ. 2 του Συντάγματος, “Υστερα από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται η έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων, με ειδική εξουσιοδότηση νόμου και μέσα στα όριά της. Εξουσιοδότηση για έκδοση κανονιστικών πράξεων από άλλα όργανα της διοίκησης επιτρέπεται προκειμένου να ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό”. Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού παρέχεται στον κοινό νομοθέτη η δυνατότητα να μεταβιβάζει στην εκτελεστική εξουσία την αρμοδιότητά του προς θέσπιση κανόνων δικαίου. Τίθεται δε ο κανόνας ότι η νομοθετική εξουσιοδότηση παρέχεται προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ως αρχηγό της εκτελεστικής εξουσίας, ο οποίος ασκεί τη μεταβιβαζόμενη αρμοδιότητα με την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων. Κατ’ εξαίρεση, όμως, επιτρέπεται να ορισθούν ως φορείς της κατ’ εξουσιοδότηση ασκούμενης νομοθετικής αρμοδιότητας και άλλα, εκτός του Προέδρου της Δημοκρατίας, όργανα της Διοικήσεως, εφόσον πρόκειται για ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό. Όπως δε γίνεται παγίως δεκτό (βλ. Σ.τ.Ε. Ολομ. 235/2012, 1210/2010, 2815/2004 κ.ά.), ως “ειδικότερα θέματα”, για τη ρύθμιση των οποίων επιτρέπεται η παροχή νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως σε άλλα, πλην του Προέδρου της Δημοκρατίας, όργανα της Διοικήσεως, νοούνται εκείνα τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση με την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, μερικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος που αποτελεί το αντικείμενο της νομοθετικής ρυθμίσεως. Απαιτείται, επομένως, στην περίπτωση αυτή, να περιέχει το νομοθετικό κείμενο όχι απλώς τον καθ’ ύλην προσδιορισμό του αντικείμενου της εξουσιοδοτήσεως, αλλά, επί πλέον, και την ουσιαστική ρύθμισή του, έστω και σε γενικό, ορισμένο όμως, πλαίσιο, σύμφωνα προς το οποίο θα ενεργήσει η Διοίκηση προκειμένου να ρυθμίσει τα μερικότερα θέματα. Η ανωτέρω δε ουσιαστική ρύθμιση μπορεί να υπάρχει τόσο στις διατάξεις του εξουσιοδοτικού νόμου όσο και σε διατάξεις άλλων νόμων σχετικών με τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο της νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως» (Σ.τ.Ε. [Ολομ.] 2186/2013). Λεπτομερειακό δε είναι το ζήτημα που αφορά στη θέσπιση όλως δευτερευουσών και επουσιωδών ρυθμίσεων, ενώ οι κύριες και ουσιαστικές ρυθμίσεις πρέπει να έχουν τεθεί από τον ίδιο τον νομοθέτη (ΣτΕ 2820/1999, 2967/1999), ενώ τεχνικού χαρακτήρα είναι το θέμα

που αφορά στη θέσπιση ρύθμισης για την οποία απαιτείται παρέμβαση αρμόδιου τεχνικού οργάνου (ΣΤΕ 2820/1999, 2967/1999). [Βλ. σχετικώς και Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του Νοσχ «Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις» της 2.4.2012 (ν. 4070/2012), παρατ. 11].

Υπό το φως των ανωτέρω, προβληματισμός δημιουργείται ως προς το εάν η ρύθμιση των ανωτέρω θεμάτων θα πρέπει να γίνεται με υπουργική απόφαση και όχι με προεδρικό διάταγμα.

4. Επί του άρθρου 8 παρ. 1

Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη, «Πλοία αναψυχής με ολικό μήκος μέχρι και είκοσι τέσσερα (24) μέτρα, επιτρέπεται να εκναυλώνονται χωρίς να υπηρετεί σε αυτά πλοίαρχος και πλήρωμα».

Εν προκειμένω, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να τεθεί ρύθμιση για τη λήψη πρόσθετων μέτρων ασφάλειας των επιβαινόντων στα εν λόγω πλοία και προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος, όπως, επί παραδείγματι, πρόσθετος εξοπλισμός ασφάλειας κ.λπ. Σχετική ρύθμιση υφίσταται στην καταργούμενη δια του παρόντος διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 2743/1999.

5. Επί του άρθρου 14 παρ. 2

Διά της προτεινόμενης διάταξης «Καταργείται η ατομική ερασιτεχνική άδεια αλιείας, καθώς και η υποχρέωση εφοδιασμού του σκάφους ή των επιβαινόντων σε αυτό με την αντίστοιχη ερασιτεχνική άδεια για τη διενέργεια θαλάσσιας ερασιτεχνικής αλιείας, με την επιφύλαξη των απαγορεύσεων και περιορισμών της ισχύουσας νομοθεσίας ως προς την πώληση, την εμπορία, τα είδη, τις ποσότητες των αλιευμάτων, τα μέσα, τα αλιευτικά εργαλεία, καθώς και των εποχικών και χρονικών περιορισμών και απαγορεύσεων».

Όσον αφορά την ερασιτεχνική αλιεία σημειώνεται ότι, συμφώνως προς το Προοίμιο, σκέψη 3, του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, «σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1954/2003 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 (...)» (ΕΕ L 354 της 28/12/2013), η ερασιτεχνική αλιεία μπορεί να έχει σημαντικές επιπτώσεις στους αλιευτικούς πόρους και, συνεπώς, τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίσουν ότι διεξάγεται κατά τρόπο συμβατό προς τους στόχους της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΠ). Στόχους της ΚΑΠ αποτελούν, μεταξύ άλλων, η διατήρηση και βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων, η διασφάλιση ότι οι δραστηριότητες αλιείας υπόκεινται σε διαχείριση με τρόπο που είναι συμβατός με τον στόχο της επίτευξης οικονομικών, κοινωνικών οφελών και οφελών για την απασχόληση, με παράλληλη συμβολή στη διαθεσιμότητα

του επισιτιστικού εφοδιασμού. Η ΚΑΠ εφαρμόζει την προληπτική προσέγγιση για τη διαχείριση της αλιείας, και έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι η εκμετάλλευση των έμβιων βιολογικών πόρων της θάλασσας αποκαθιστά και διατηρεί τους πληθυσμούς των αλιευόμενων ειδών πάνω από τα επίπεδα εκείνα που μπορούν να εξασφαλίσουν τη μέγιστη βιώσιμη απόδοση (άρθρο 2 του Κανονισμού).

Επίσης, συμφώνως προς τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1967/2006 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 2006, «σχετικά με μέτρα διαχείρισης για τη βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στη Μεσόγειο Θάλασσα, την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2847/93 και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1626/94» (ΕΕ L 409 της 30/12/2006), «δεδομένου ότι η ερασιτεχνική αλιεία είναι πολύ σημαντική στη Μεσόγειο, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί η διεξαγωγή της κατά τρόπο ο οποίος δεν παρακωλύει σημαντικά την εμπορική αλιεία, δεν έρχεται σε αντίθεση με τη βιώσιμη εκμετάλλευση των έμβιων υδρόβιων πόρων και συμμορφούται προς τις κοινοτικές υποχρεώσεις όσον αφορά τις Περιφερειακές Οργανώσεις Αλιείας» (Προοίμιο, σκέψη 6). Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η ερασιτεχνική αλιεία να διεξάγεται κατά τρόπο που να συμβιβάζεται προς τους στόχους και τους κανόνες του εν λόγω Κανονισμού, και λαμβάνουν μέτρα τόσο για την καταγραφή όσο και για τη διασφάλιση της χωριστής συλλογής δεδομένων για αλιεύματα που αλιεύονται στο πλαίσιο της ερασιτεχνικής αλιείας όσον αφορά άκρως μεταναστευτικά είδη, τα οποία περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 973/2001 και τα οποία απαντούν στη Μεσόγειο (άρθρο 17 του Κανονισμού). Επίσης, συμφώνως προς το Προοίμιο, σκέψη 27 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2009 «περί θεσπίσεως κοινοτικού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, τροποποίησης των Κανονισμών (...)» (ΕΕ L 343 της 22/12/2009), «Επειδή η ερασιτεχνική αλιεία μπορεί να έχει σημαντικές επιπτώσεις στους αλιευτικούς πόρους, τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίσουν ότι διεξάγεται κατά τρόπο συμβατό προς τους στόχους της κοινής αλιευτικής πολιτικής. Όσον αφορά τα αποθέματα που υπόκεινται σε σχέδιο ανάκτησης, τα κράτη μέλη πρέπει να συλλέγουν δεδομένα αλιευμάτων από την ερασιτεχνική αλιεία. Όταν η αλιεία αυτή έχει σημαντική επίπτωση στους πόρους, το Συμβούλιο θα πρέπει να μπορεί να αποφασίσει ειδικά μέτρα διαχείρισης». Τέλος, στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 199/2008 του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 2008 «σχετικά με τη θέσπιση κοινοτικού πλαισίου για τη συλλογή, διαχείριση και χρήση δεδομένων στον τομέα της αλιείας και τη στήριξη όσον αφορά τις επιστημονικές γνωμοδοτήσεις για την κοινή αλιευτική πολιτική (ΕΕ L 60 της 5.3.2008) προβλέπεται ότι «Όπου

απαιτείται για τους σκοπούς της συλλογής δεδομένων στο πλαίσιο των εθνικών προγραμμάτων, τα κράτη μέλη καταρτίζουν και εφαρμόζουν προγράμματα παρακολούθησης στη θάλασσα εμπορικών και ερασιτεχνικών αλιευτικών δραστηριοτήτων» (άρθρο 11 του Κανονισμού).

Υπό το φως των ανωτέρω, δημιουργείται προβληματισμός κατά πόσον η κατάργηση των ερασιτεχνικών αδειών αλιείας (ατομικής και σκάφους), μέσω των οποίων καθίσταται δυνατή η καταγραφή και, ως εκ τούτου, η παρακολούθηση και ο έλεγχος της ερασιτεχνικής αλιευτικής δραστηριότητας, θα μπορούσε να οδηγήσει σε ανεξέλεγκτη αλιευτική δραστηριότητα, με δυσμενή αποτελέσματα όσον αφορά τη διατήρηση και βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων. Ένα τέτοιο ενδεχόμενο θα ερχόταν και σε αντίθεση προς το ανωτέρω κανονιστικό πλαίσιο.

6. Επί του άρθρου 14 παρ. 8

Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη, «Ο πλοιοκτήτης ή ο εφοπλιστής ή ο ιδιοκτήτης, καθώς και ο πλοίαρχος ή ο κυβερνήτης που αναφέρονται στον παρόντα νόμο μπορούν να ενεργούν πράξεις που αναφέρονται σε αυτόν και με νόμιμα εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο».

Για λόγους εφαρμογής της διάταξης θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να προσδιορισθούν οι πράξεις των ως άνω προσώπων οι οποίες αναφέρονται στον παρόντα νόμο και είναι δυνατόν να διενεργηθούν από νόμιμα εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο.

7. Επί του άρθρου 15 παρ. 1.ε

Στην παρούσα διάταξη γίνεται αναφορά στον ν. 3182/2013 (Α΄ 220), ενώ πρόκειται για τον ν. 3182/2003 (Α΄ 220) «Ναυτιλιακή Εταιρεία Πλοίων Αναψυχής και άλλες διατάξεις».

8. Επί του άρθρου 19 παρ. 1. εδ. η΄

Η φράση «ή ισότιμο πτυχίο της αλλοδαπής» πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «ή ισότιμου πτυχίου της αλλοδαπής».

9. Επί του άρθρου 31 παρ. 1

Στην περ. α της παρ. 1 του αντικαθιστάμενου δια του παρόντος άρθρου του ν. 380/11976 γίνεται αναφορά στο άρθρο 1 του ν. 1910/1944 (Α΄ 229), ενώ πρόκειται για το άρθρο πρώτο του ν. 1910/1944 (Α΄ 229).

10. Επί του άρθρου 34

α) Στο τέλος της περίπτ. ε της παρ. 3 του παρόντος, η φράση «ως μη νομίμως καταβληθείσες» πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «ως μη νομίμως καταβληθέντα».

β) Περαιτέρω, συμφώνως προς την παρ. 3 του παρόντος, θεσπίζονται οι ακόλουθες ρυθμίσεις: αα) Οι αποδοχές του ναυτικού προσωπικού της Πλοηγικής Υπηρεσίας εξαιρούνται από τις διατάξεις του ν. 4024/2011 και του ν. 3833/2010, από τότε που οι ως άνω νόμοι τέθηκαν σε ισχύ και διαμορφώνονται βάσει του β.δ. 198/1966, το οποίο τροποποιείται αναδρομικώς από 1.7.2013. Συνεπώς, οι μηνιαίοι βασικοί μισθοί αναπροσαρμόζονται αναδρομικώς από 1.7.2013, ενώ ό,τι έχει καταβληθεί καθ' υπέρβαση των ορίων αυτών από την ημερομηνία αυτή έως σήμερα, επιστρέφεται στο «Κεφάλαιο Πλοηγικής Υπηρεσίας» ως μη νομίμως καταβληθέν, με παρακράτηση από τις μηνιαίες αποδοχές. ββ) Τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και το επίδομα αδειας παύουν να καταβάλλονται στο προσωπικό της Πλοηγικής Υπηρεσίας από 1.1.2013, με υποχρέωση αναδρομικής απόδοσης τυχόν καταβληθέντων επιδομάτων.

Συμφώνως προς την Αιτιολογική Έκθεση (σελ. 16), «Το μισθολογικό σύστημα του προσωπικού της Πλοηγικής Υπηρεσίας, αποτελεί ήδη από παλαιότερη νομοθεσία (ν. 3142/55, β.δ. 198/66) ένα ιδιαίτερο νομοθετικό καθεστώς στο ευρύτερο πλαίσιο οργάνωσης του μισθολογίου του δημόσιου τομέα και των υπηρεσιών του Δημοσίου. Το ειδικό μισθολογικό καθεστώς της Πλοηγικής Υπηρεσίας έχει αποτυπωθεί τόσο σε συγκεκριμένες νομοθετικές ρυθμίσεις (άρθρο 6 ν. 3872/10), όσο και σε σχετικές γνωμοδοτήσεις του ΝΣΚ (570/2008, 79/2013 κλπ). Παρόλα αυτά και εν όψει των γενικότερων ανατροπών που έχουν επέλθει στα μισθολογικά ζητήματα που αφορούν συνολικά το προσωπικό του Δημοσίου και των φορέων του δημοσίου τομέα, στο πλαίσιο της δημοσιονομικής προσαρμογής (ν. 3833/20, 3845/2010, ν. 4024/2011, ν. 4093/2012 κ.λπ.), κρίνεται αναγκαίο να υπάρξει σχετική μείωση και στις αποδοχές του προσωπικού της Πλοηγικής Υπηρεσίας, οι οποίες βέβαια συνεχίζουν να εξαιρούνται από το ενιαίο μισθολόγιο του ν. 4024/2011».

Ως προς τις αναδρομικές αναπροσαρμογές αποδοχών και την υποχρέωση αναδρομικής απόδοσης ποσών που καταβλήθηκαν καθ' υπέρβαση των νέων ορίων, διατυπώνεται ο ακόλουθος προβληματισμός:

Περιορισμός που τείνει σε αποστέρηση προστατευόμενου από το άρθρο 1 του Π.Π.Π. της Ε.Σ.Δ.Α. περιουσιακού αγαθού είναι ανεκτός μόνον για λόγους δημόσιας ωφέλειας και υπό τους όρους που προβλέπονται από τον νόμο και τις γενικές αρχές του διεθνούς δικαίου, οι οποίοι πρέπει να προβάλλονται με ειδική αιτιολογία. Απαιτείται, επομένως, ως λόγος θέσπισης τέτοιων περιορισμών, η ύπαρξη ορισμένης δημόσιας ωφέλειας, η οποία είναι αναγκαίο να αναφέρεται ρητώς στο κείμενο του νόμου ή την αιτιολογική του έκθεση και να δικαιολογεί ειδικώς την εξαίρεση από τον κανόνα της

προστασίας της περιουσίας (ΕΛΣ 1562/2005, ΕΔΔΔΔ 2005, σελ. 822), λαμβανομένων υπόψη των συνταγματικώς κατοχυρωμένων και δικαστικώς εκτιμώμενων αρχών της ισότητας, της αναλογικότητας και της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου (βλ. ΕΛΣ ΟΛ 510, 1939/2009, ΕΔΚΑ 2009, σελ. 429, 581, ΣτΕ [ΟΛ] 668/2012, σκ. 35, όπ. π.). Η εκτίμηση δε του νομοθέτη ως προς την ύπαρξη λόγου δημοσίου συμφέροντος επιβάλλοντος τον περιορισμό περιουσιακού δικαιώματος και ως προς την επιλογή της ακολουθητέας πολιτικής για την εξυπηρέτηση του δημοσίου αυτού συμφέροντος υπόκειται σε οριακό δικαστικό έλεγχο (πρβλ. Ε.Δ.Δ.Α. αποφάσεις James και λοιποί κατά Ηνωμένου Βασιλείου, της 21.2.1986, Νο 8793/79, Pressos Compania Naviera S.A. και λοιποί κατά Βελγίου, της 20.11.1995, Saariinen κατά Φινλανδίας, της 28.1.2003, Κλιάφας και λοιποί κατά Ελλάδος, της 8.7.2004, σκέψη 25, Adrejeva κατά Λετονίας, της 18.2.2009).

Το Ε.Δ.Δ.Α. δέχεται παγίως ότι:

- στην έννοια της περιουσίας του άρθρου 1 του Π.Π.Π. περιλαμβάνεται και η αξίωση για καταβολή προβλεπόμενων από τη νομοθεσία του συμβαλλομένου κράτους μέλους αποδοχών, εφόσον συντρέχουν οι προβλεπόμενες για την καταβολή τους προϋποθέσεις (βλ. Ε.Δ.Δ.Α. Kechko κατά Ουκρανίας, απόφ. της 8.2.2006, Vilho Eskelinen και λοιποί κατά Φινλανδίας, απόφ. της 19.4.2007).

- το άρθρο 1 Π.Π.Π. δεν εγγυάται δικαίωμα σε ορισμένο ποσό μισθού (Ε.Δ.Δ.Α., υπόθ. Andrejeva κατά Λετονίας, απόφ. της 18.2.2009, Ε.Δ.Δ.Α., υπόθ. Λαδάς, απόφ. 21.2.2008, υπόθ. Asmundsson, απόφ. 12.10.2004, ΕΔΚΑ 2005, σελ. 97, υπόθ. Domalewski, απόφ. 15.6.1999).

- επί επεμβάσεων στο δικαίωμα μισθού πρέπει να διατηρείται δίκαιη ισορροπία μεταξύ των απαιτήσεων του γενικού συμφέροντος της κοινότητας και της ανάγκης προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου (Ε.Δ.Δ.Α. υπόθ. Asmundsson, όπ. π.), και ότι

- δίκαιη ισορροπία εξασφαλίζεται όταν οι περικοπές αποδοχών κ.λπ. είναι «εύλογες», δηλαδή δεν καταργούν πλήρως το δικαίωμα και, μάλιστα, δεν οδηγούν σε πώση του βιοτικού επιπέδου που θα συνιστούσε προσβολή της αξιοπρέπειας των δικαιούχων, κατά παράβαση του άρθρου 3 της Ε.Σ.Δ.Α. (Ε.Δ.Δ.Α., υπόθ. Moskal, απόφ. 15.9.2009, υπόθ. Budina, απόφ. 18.6.2009, υπόθ. Asmundsson, απόφ. 30.3.2005 και υπόθ. Larioschina, απόφ. 23.4.2002).

Από τη συνολική, επομένως, θεώρηση της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (βλ., σχετικώς, και Αθ. Πετρόγλου, «Μνημόνιο, Κοινωνικοασφαλιστική μεταρρύθμιση και περικοπές συντάξεων», ΕΔΚΑ, 2010, σελ. 1) προκύπτει ότι, προκειμένου να εξετάσει την τήρηση της ως άνω δίκαιης ισορροπίας, το Ε.Δ.Δ.Α. θέτει κριτήρια τα οποία

επικεντρώνονται κατά κύριο λόγο στον βαθμό προσβολής των θεμελιωδών ατομικών δικαιωμάτων και όχι τόσο στον βαθμό προσβολής του δημοσίου συμφέροντος.

Ο τρόπος και η έκταση της στέρησης των αποδοχών (πλήρους ή μερικής), η ύπαρξη ή όχι άλλων μέσων διαβίωσης, η διατήρηση ή όχι του δικαιώματος στην υγειονομική περίθαλψη αποτελούν, κατά τη νομολογία του Ε.Δ.Δ.Α., τα κριτήρια για την τήρηση ή μη δίκαιης ισορροπίας μεταξύ της προσβολής αγαθού που προστατεύεται από την Ε.Σ.Δ.Α. και του δημοσίου συμφέροντος.

Έτσι, επί πλήρους και αυτοδίκαιης στέρησης της σύνταξης ή του μισθού, το Ε.Δ.Δ.Α. αποφαινεται ότι διαταράσσεται η ως άνω δίκαιη ισορροπία και, ως εκ τούτου, συντρέχει παραβίαση του άρθρου 1 Π.Π.Π. Ε.Σ.Δ.Α. (Ε.Δ.Δ.Α. υπόθ. Αποστολάκης, όπ. π., σελ. 689 και υπόθ. Asmundsson, όπ. π., σελ. 97). Αντιθέτως, επί μερικής στέρησης, το Ε.Δ.Δ.Α. έκρινε ότι δεν είναι αντίθετη προς την ΕΣΔΑ διάταξη που προβλέπει μείωση του μισθού. Υπό το φως, επομένως, τόσο της πρόσφατης νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΟλΣτΕ 9/2013, 668/2012,) όσο και της ανωτέρω νομολογίας του Ε.Δ.Δ.Α. (βλ. και την από 7.5.2013 Απόφαση του Ε.Δ.Δ.Α. (Α΄ Τμήμα) επί των υπ' αριθμ. 57665/12 και 57657/12 προσφυγών, Ιωάννα Κουφάκη κατά Ελλάδος και ΑΔΕΔΥ κατά Ελλάδος) πρέπει να σταθμισθεί αν οι προτεινόμενες αναδρομικές περικοπές αποδοχών διαταράσσουν τη δίκαιη ισορροπία που πρέπει να υφίσταται μεταξύ αφενός της προσβολής του μισθού ως περιουσιακού αγαθού, τα οποία προστατεύονται από το άρθρο 1 Π.Π.Π. της Ε.Σ.Δ.Α. και, αφετέρου, του δημοσίου συμφέροντος, καθώς και εάν όλες οι προτεινόμενες περικοπές οδηγούν σε πτώση του βιοτικού επιπέδου των συνταξιούχων και μισθωτών τέτοια, που θα συνιστούσε προσβολή της αξιοπρέπειάς τους.

Τέλος, επισημαίνεται ότι, ειδικώς ως προς τα επιδόματα εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα καθώς και ως προς το επίδομα αδειας, αυτά «συνδέονται, από τη φύση τους και ενόψει του νομοθετικού λόγου της θεσπίσεώς τους, με τις αυξημένες ανάγκες που ανακύπτουν κατά τις εορταστικές περιόδους και κατά την περίοδο των θερινών διακοπών, οι ανάγκες δε αυτές συντρέχουν για όλους τους υπαλλήλους και συνταξιούχους ανεξαρτήτως του μισθού ή της συντάξεως καθενός από αυτούς» (ΣτΕ 668/2012, όπ. π., σκ. 40).

11. Επί του άρθρου 39

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι «Από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος νόμου καταργούνται τα άρθρα 1 έως 14 του ν. 2743/1999 (Α΄ 211), εκτός της παραγράφου 2 του άρθρου 8

και της παραγράφου 6 του άρθρου 9 η οποία αναριθμήθηκε σε 5 με την παράγραφο 16 του άρθρου 40 του ν. 3182/2003 (Α' 220) (...).».

Δεδομένου ότι στο κείμενο του υπό ψήφιση Νσχ διατηρούνται ορισμένες από τις νομοθετικές εξουσιοδοτήσεις οι οποίες προβλέπονταν στις καταργούμενες διατάξεις του ν. 2743/1999, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να διευκρινισθεί ποιές κανονιστικές πράξεις οι οποίες εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση διατάξεων του ν. 2743/1999 θα διατηρηθούν σε ισχύ μετά την ψήφιση του παρόντος.

Αθήνα, 31.3.2014

Οι εισηγητές
Αθηνά Κοντογιάννη
Επιστημονική Συνεργάτις
Δημήτρης Βασιλείου
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α' Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο Προϊστάμενος της Β' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρας Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών